

KARTA KURSU**rok akademicki 2023/2024****Kierunek:** Psychologia**Forma prowadzenia zajęć:** stacjonarne**Stopień:** jednolite magisterskie**Rok:** III**Semestr:** 5

Nazwa	Pomoc psychologiczna dzieciom i młodzieży
Nazwa w j. ang.	Psychological help for children and adolescents

Koordynator	dr Radosław Stupak	Zespół dydaktyczny
		dr Radosław Stupak, mgr Małgorzata Płoszaj
Punktacja ECTS*	4	

Opis kursu (cele kształcenia)

Celem kursu jest zapoznanie studentów z podstawowymi zagadnieniami dotyczącymi pomocy psychologicznej udzielanej dzieciom i młodzieży. Przedstawione zostaną podstawowe informacje dotyczące różnych form i metod pomocy oraz perspektyw teoretycznych i praktycznych w kontekście koncepcji rozwoju i zdrowia.

Warunki wstępne

Wiedza	Znajomość potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży, podstawowa wiedza na temat zaburzeń zdrowia psychicznego u dzieci i młodzieży oraz zasad skutecznej komunikacji.
Umiejętności	Podstawowe umiejętności w zakresie rozpoznawania potrzeb i problemów dzieci i młodzieży oraz ich rodziców/opiekunów.

Kursy	-
-------	---

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01 Student ma wiedzę teoretyczną w zakresie wybranych elementów psychologii pomocy dzieciom i młodzieży.	K_W07, K_W09
	W02 Student dysponuje wiedzą z zakresu możliwości stosowania wiedzy teoretycznej dotyczącej udzielania pomocy psychologicznej dzieciom i młodzieży w wybranych sytuacjach profesjonalnych pracy psychologa.	K_W10
	W03 Student ma podstawową wiedzę teoretyczną na temat poradnictwa psychologicznego, interwencji kryzysowej i psychoterapii dzieci i młodzieży.	K_W10

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	U01 Student analizuje potrzeby dzieci i młodzieży w kontakcie z dorosłym udzielającym pomocy	K_U08, K_U09
	U02 Student wykorzystuje wiedzę o formach pomocy psychologicznej w planowaniu pomocy w określonym przypadku	K_U08
	U03 Student potrafi zanalizować sytuację trudną dziecka /adolescenta w kontekście jego rodziny	K_U08, K_U09

Kompetencje społeczne	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych

	<p>K01 Student ma krytyczną postawę wobec własnych kompetencji jako udzielającego pomocy psychologicznej dzieciom i młodzieży, a zarazem otwarty na konsultacje i współpracę z innymi specjalistami oraz rozumie potrzebę doskonalenia swoich kompetencji terapeutycznych podczas studiów, szkoleń i superwizji.</p>	K_K02, K_K03, K_K05
	<p>K02 Student stosuje w procesie udzielania wsparcia wiedzę dotyczącą pomocy psychologicznej dzieciom i młodzieży oraz z zakresu różnych innych działów psychologii, w tym psychologii klinicznej i rozwojowej.</p>	K_K02
	<p>K03 Student ma świadomość ograniczeń i typowych błędów związanych ze stosowaniem różnych metod pomocy psychologicznej oraz jest świadomy kompetencji i uprawnień, jakie musi posiadać w zakresie różnych form pomocy psychologicznej dzieciom i młodzieży.</p>	K_K02, K_K04

Organizacja										
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach								
		A	K	L	S	P	E			
Liczba godzin	15		30							
45										

Opis metod prowadzenia zajęć

Kurs odbywa się w trybie stacjonarnym.

Wykład: wykład z prezentacją multimedialną.

Ćwiczenia: dyskusja grupowa, studia przypadku, ćwiczenia grupowe, ćwiczenia indywidualne.

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learn ing	Gry dyda ktycz ne	Ćwic zenia w szkol e	Zajęc ia teren owe	Prac a labor atoryj na	Proje kt indy widu alny	Proje kt grup owy	Udzi ał w dysk usji	Refer at	Prac a pise mna (esej)	Egza min ustny	Egza min pise mny	Inne
W01						X		X				X	
W02						X		X				X	
W03						X		X				X	
U01						X	X	X				X	
U02						X	X	X				X	
U03						X	X	X				X	
K01							X	X					
K02							X	X					
K03							X	X					

Kryteria oceny	Egzamin testowy (ocena pozytywna = 50% + 1 pkt). Zaliczenie ćwiczeń: na podstawie aktywnej obecności na zajęciach i wykonania zadania zaliczeniowego.
----------------	--

Uwagi	Przedmiot kierunkowy na studiach stacjonarnych jednolitych magisterskich, kierunek: Psychologia
-------	---

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

Wykłady:

1. Specyfika pomocy dzieciom i młodzieży.
2. Zdrowie psychiczne a rozwój w kontekście społecznym – koncepcje zdrowia i rozwoju.
3. Rozpoznawanie problemów rozwojowych. Wspomaganie rozwoju, wczesna interwencja, rehabilitacja.
4. Rola negatywnych doświadczeń w dzieciństwie.
5. Profilaktyka, socjoterapia.
6. Podstawowe perspektywy w psychoterapii i poradnictwie.
7. Uwarunkowania prawne, kwestie etyczne i instytucjonalne.

Ćwiczenia:

1. Portret psychologiczny dziecka krzywdzonego
1. Psychologiczny portret sprawcy przemocy w rodzinie
3. Prawna ochrona dziecka
4. Procedura „Niebieskiej Karty”
5. Praca z dzieckiem będącym w stresie
6. Mediacja rodzinna. Dziecko w sytuacji rozwodu
7. Interwencja wobec dziecka i nastolatka w kryzysie na przykładzie pacjenta przejawiającego zachowania autodestrukcyjne
8. Dam Radę-metoda 15 kroków- jako przykład pomocy psychologicznej
9. Warsztaty psychologiczne jako forma oddziaływań pomocowych: struktura warsztatu, efektywność technik psychologicznych stosowanych w różnych grupach wiekowych dzieci i młodzieży (analiza przykładowego warsztatu psychoedukacyjnego),
10. Prezentacja prac projektowych dotyczących różnych problemów psychologicznych dzieci i młodzieży tj.
 - a) Zachowania autodestrukcyjne i szkodzące zdrowiu:
wypalenie szkolne,
problematyka uzależnień,
zaburzenia odżywiania,
samookaleczanie
 - b) Społeczno – kulturowe zagrożenia okresu pubertacji i adolescencji: Cyberbullying,
Child grooming ,
Subkultury młodzieżowe i sekty
11. Teoretyczne aspekty nawiązywania kontaktu psychologicznego i etyczne dylematy w pracy psychologa
12. Techniki pracy z dziećmi przejawiającymi zachowania problemowe.

Wykaz literatury podstawowej

Wykład:

1. Grzegorzewska, I., Cierpiakowska, L., & Borkowska, A. (red.). (2020). Psychologia kliniczna dzieci i młodzieży. PWN.
2. Brzezińska, A. I. (red.). (2005). Psychologiczne portrety człowieka. Praktyczna psychologia rozwojowa. GWP.
3. Brzezińska, A. I., & Toeplitz, Z. (2007). Problemy etyczne w badaniach i interwencji psychologicznej wobec dzieci i młodzieży. SWPS Academica.

Konwersatorium:

1. Namysłowska, I. (2012). *Psychiatria dzieci i młodzieży*. Warszawa: PZWL (wybrane rozdziały)

2. Kluczyńska, Czabała (2015). *Poradnictwo psychologiczne*. Warszawa: PWN (wybrane rozdziały)
3. Alan, E., Kazdin, J., Weisz R. (2006). *Psychoterapia dzieci i młodzieży. Metody oparte na dowodach*. Kraków, Wydawnictwo UJ (wybrane rozdziały)
4. Kendall, P. (2010). *Terapia dzieci i młodzieży: procedury poznawczo-behawioralne*. Kraków: wydawnictwo UJ. (wybrane rozdziały)
5. Kołakowski, A. (2020). *Psychoterapia poznawczo-behawioralna dzieci i młodzieży*. Przewodnik praktyka. GWP (wybrane rozdziały)
6. Okun B.F. (2002). *Skuteczna pomoc psychologiczna*. Warszawa: Instytut Psychologii Zdrowia, polskie Towarzystwo Psychologiczne (wybrane rozdziały)
7. Kaduson, Schaefer (2015). *Zabawa w psychoterapii*. GWP (wybrane rozdziały)
8. Manassis (2015). *Opracowanie przypadku w terapii dzieci i młodzieży*. Wydawnictwo UJ (wybrane rozdziały)
9. Panda, P. K., Gupta, J., Chowdhury, S. R., Kumar, R., Meena, A. K., Madaan, P., & Gulati, S. (2021). Psychological and behavioral impact of lockdown and quarantine measures for COVID-19 pandemic on children, adolescents and caregivers: a systematic review and meta-analysis. *Journal of tropical pediatrics*, 67(1),
10. Imran, N., Aamer, I., Sharif, M. I., Bodla, Z. H., & Naveed, S. (2020). Psychological burden of quarantine in children and adolescents: A rapid systematic review and proposed solutions. *Pakistan journal of medical sciences*, 36(5), 1106.
11. McVeigh, M. J., & Heward-Belle, S. (2020). Necessary and good: a literature review exploring ethical issues for online counselling with children and young people who have experienced maltreatment. *Children Australia*, 45(4), 266-278.
12. Holland, M., Hawks, J., Morelli, L. C., & Khan, Z. (2021). Risk assessment and crisis intervention for youth in a time of telehealth. *Contemporary school psychology*, 25(1), 12-26.
13. Furman B., Program Dam Radę w praktyce. [przeł. K. Pawłusiów]. Centrum Terapii Krótkoterminowej

Wykaz literatury uzupełniającej

Wykład:

1. Sroufe, L. A. (Ed.). (2005). *The development of the person: The Minnesota study of risk and adaptation from birth to adulthood*. Guilford Press.
2. Suess, G. J., & Sroufe, J. (2005). Clinical implications of the development of the person. *Attachment & Human Development*, 7(4), 381–392.
<https://doi.org/10.1080/14616730500365886>
3. Jankowiak, B., & Soroko, E. (2021). *Socjoterapia młodzieży. Studium psychologiczno-pedagogiczne*. PWN
4. John-Borys, M. (1999). *Pomoc psychologiczna dla dzieci*.
<https://psychologia.edu.pl/czytelnia/63-terapia-uzalenienia-i-wspouzalenienia/375-pomoc-psychologiczna-dla-dzieci.html>
5. James, R. K. & Gilliland, B. E. (2016). *Crisis intervention strategies (8th ed.)*. Cengage Learning.
6. Kubacka-Jasiecka, D. (2010). *Interwencja kryzysowa: Pomoc w kryzysach psychologicznych*. Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne.
7. Czabała, Cz., & Kluczyńska, S. (red.) (2015). *Poradnictwo psychologiczne*. Wydawnictwo Naukowe PWN.
8. Okuń, B. F. (2002). *Skuteczna pomoc psychologiczna*. Instytut Psychologii Zdrowia, Polskie Towarzystwo Psychologiczne.
9. Badura-Madej, W. (red.) (1999). *Wybrane zagadnienia interwencji kryzysowej. Poradnik dla*

- pracowników socjalnych. Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.
10. Pilecka, B. (2004). *Kryzys psychologiczny. Wybrane zagadnienia*. WUJ.
11. Roberts, A. R. (red.). (2005). *Crisis intervention handbook: Assessment, treatment, and research* (3rd ed.). Oxford University Press.

Konwersatorium:

1. De Barbaro B. (red.) (2012): *Wprowadzenie do systemowego rozumienia rodziny*, CMUJ, Kraków
2. Namysłowska I. (2002) *Terapia rodzin*. Wydawnictwo Instytutu Psychiatrii i Neurologii: Warszawa.
3. Grzesiuk, L. (2006). *Psychoterapia. Praktyka*. Warszawa: Eneteia (wybrane fragmenty)
4. Pawłowska, P. (2022). *Teczka psychologa dziecięcego. Materiały dla terapeuty pracującego z dziećmi w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym*. Harmonia Edukacja
5. Barbetta, P.(2017): *Milan Systemic Family Therapy*, In book: *Encyclopedia of Couple and Family Therapy*, ed.Lebow J., Chambers A., Breunlin D.,Springer International Publishing 2017. Pełny tekst w internecie:
https://www.researchgate.net/publication/319055702_Milan_Systemic_Family_Therapy
6. Geldard, K. (2005). *Rozmowa, która pomaga. Podstawowe umiejętności terapeutyczne*. Gdańsk: GWP
7. Stewart J. (2003). *Mosty zamiast murów*. PWN.
8. Morreale, S.P., Spitzberg, B. H., Barge, J. K. (2011). *Komunikacja między ludźmi. Motywacja, wiedza, umiejętności*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN (wybrane fragmenty)

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

Ilość godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	15
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	30
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	1
Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	20
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	9
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	17
	Przygotowanie do egzaminu	8
Ogółem bilans czasu pracy		100
Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		4